

Mỹ hôm nay, c dân mng xôn xao v m t câu chuy n xy ra t i Trung qu c.

Bn tôi xác đnh câu chuy n đã xy ra h i năm 2008 và đã đ c hai đài truy n hình n i ti ng là BBC c a Anh qu c và CNN c a Hoa k nh c đ n:

Có m t chuy n xe buýt ch đ y hành khách đang ch y trên m t đ đ ng đ i. Gi a đ đ ng, ba tên du đ đ có vō trang đ tr ò đ i b i v i ng i tài x v n là m t cô gái xinh đ p. Cô gái đã kêu c u, nh ng t t c hành khách trên xe ch đ p l i b ng s thnh l ng. Ch có m t ng i đàn ông trung niên trông y u t đã lên ti ng yêu c u ba tên du đ đ ng d ng tay. Và dĩ nhiên, ng i đàn ông đã b chúng hành hung. Ông kêu g i m i hành khách có m t trên xe t p tay đ ng n ch n hành đ ng man r c a ba tên du đ đ, nh ng ch ng có ai h ng ng, cho nên đ n m t khúc đ đ ng v ng, cô gái đã b ba tên côn đ l i vào m t b i r m đ th a m n thú tnh. M t gi sau, ba tên b t l ng cùng v i ng i tài x tr l i chi c xe buýt.

L l ùng quá, v a b c lên xe, cô gái đã thét vào m t ng i đàn ông đã tìm cách c u mình: “Này ông kia, ông xu ng kh i xe t c kh c”.

S ng s tr c thái đ b t th ng c a cô gái, ng i đàn ông th c m c: “Cô làm sao th ? Tôi đã tìm cách c u cô mà...”

Trong n c m t, cô gái v n l i: “C u tôi ? Ông đã làm gì đ g i là c u tôi ch ?”

Tr c ph n ng c a cô gái, m i hành khách trên xe th n nhiên c i. Ng i đàn ông tr l i m t cách c ng quy t: “Tôi đã mua vé, tôi có quy n l i trên xe”. Cô gái l i đ a: “N u ông không xu ng, xe s không ch y”.

Đi u b t ng là m i hành khách, v n thnh l ng tr c hành đ ng đ i b i c a ba tên du đ đ, nay l i nhao nhao đòi ng i đàn ông ph i xu ng kh i xe. M t s ng i còn dùng đ n vō l c. Ba tên du đ đ c th ng...Ng i đàn ông đành xu ng xe và chi c xe t t l n bánh.

Ngày hôm sau, báo chí Trung Quốc đưa tin: một tai nạn bi thảm xảy ra tại một vùng có tên là “Phong Hồ Sơn”: một chiếc xe buýt chở trung đã rơi xuống vực; người tài xế và tất cả 13 hành khách đều thiệt mạng.

Không ai biết chuyện gì đã xảy ra, người trẻ người già đàn ông đã tìm cách cứu cô gái và đã đưa cô cô mới xuống khi chiếc xe chở các hành khách bắt đầu lên đèo.

Tôi không rõ câu chuyện có thực không. Nhưng trong một đợt náo loạn mà sự “vô cảm” đã hù dọa trở thành luật sống, thì chuyện xảy ra trên chuyến xe buýt trên đây xem ra chuyện gây ngạc nhiên bằng câu chuyện của bé gái tên là Duyet Duyet được truyền đi trên mọi phương tiện truyền thông trên thế giới hai tháng trước: 18 người khách hành đã có thể nhậm mệnh làm người của em bé này bằng xe tung nệm đỡ sống đỡ chết bên lề đường!

Ngoài thái độ vô cảm của con người trong xã hội công sản như Trung Quốc hay Việt Nam, câu chuyện trên chuyến xe buýt trên đây còn gợi lên trong tôi một câu hỏi: liệu con người có bị “trừng phạt” vì thái độ “vô cảm” của mình không? Rõ ràng là người đàn ông tìm cách cứu cô gái đã được đền bù và ba tên du đảng gian ác cũng như những người hành khách vô cảm đã bị trừng phạt! Câu chuyện quả có hậu: Những kẻ gian ác phải đền tội! Đó là đòi hỏi thông thường của công lý.

Lúc này, dù tôi có lên đường đến đâu, cha mẹ tôi cũng nhét được vào đầu óc tôi bài học về “quả báo nhãn tiền”. Nhưng người ăn gian ác, bất luận luôn bị trừng phạt. Nếu chính họ không bị trừng phạt thì con cái cháu chắt họ cũng bị quả báo. Lúc này tôi thường nhìn những người bị tai nạn giao thông, chết bất đắc kỳ tử và chết là bị “sét đánh” như những kẻ gian ác. Con “nhà đò” chúng tôi lại còn bị đe dọa: “ăn đồ thối thối nào cũng chết rồi ăn nữa thì chết ngộp” và như vậy chắc có thể “sa hạp ngục” mà thôi! Trong ánh mắt tôi, không biết bao nhiêu người gian ác đã phải “chết đói” và “sa hạp ngục”.

Tuy nhiên, thêm một chút tu dưỡng, biết quan sát và suy nghĩ, tôi nhận thấy cái lợi ích của, tuy có lợi ích đó, nhưng đôi khi cũng đưa tới một nhược điểm của cá tính đó. Thế nào cũng có những “tên gian ác” vốn sống phây phây, con cháu lại còn được “chúc phúc”. Dĩ nhiên, lịch sử gần đây cho thấy hậu quả của những nhà đò tài tham lam và gian ác đưa tới “quả báo nhãn tiền”. Không bị treo cổ xử bắn, không tù giam xử tử thì cũng phải đi lưu đày. Không tán gia bại sản thì gia đình con cái cũng phải liên lụy. Nhưng đáng ngạc nhiên cái định luật “quả báo nhãn tiền” này vậy.

có lu t tr , mà tr h i nhi u n a. C nhìn vào các ch đ đ c tài c ng s n Trung Qu c, Cuba, B c Hàn hay Vi t nam cũng đ th y cái “l h ng” trong đ nh lu t y. Nh ng k “c p” t chính quy n cho đ n ti n b c c a c i, nh ng ng i c tình t o ra cái xã h i “vô c m” v n c phâ phâ ng i trên quy n l c và đ ng c a c i b t công h thu tóm đ c. Con cái h v n đ c g i đi h c c các n c t b n và t p t c c ng c gia s n h đ l i. Không thi u nh ng k gian ác v n c “tr ng th ” và an nhàn. Tôi c th c m c: “Tr i cao có con m t” không mà l i đ x y ra cái c nh tréo c ng ng ng y: k gian ác thì v n sung túc giàu sang và h ng m i th l i l c trên tr n gian này, còn ng i l ng thi n thì không ngóc đ u d y n i. C nhìn vào xã h i Vi t nam đ th y rõ đ i u đó: ng i l ng thi n không th có đ t s ng trong m t xã h i mà ý ni m “l ng thi n” h u nh cũng đã bi n m t kh i ý th c c a nhi u ng i.

Các clip n a sinh đánh nhau nhan nh n trên m ng

Th c ra, trong m t xã h i “vô c m”, s ng l ng thi n đã là đ i u khó, mà có ý th c v l ng thi n xem ra cũng không ph i là đ i u đ i v i nhi u ng i.

Trong bài vi t có t a đ “chân dung m t cô gái Vi t nam”, tác gi Tâm Thanh k l i trên báo đ i n t Đàn Chim Vi t m t câu chuy n th t c m đ ng. M t thi u n g c Vi t nam tên là Di m đ c c nh sát Na Uy m i làm thông đ ch cho m t cô gái Vi t nam b t m gi v nh p c b t h p pháp. T t c m i câu h i c a viên c nh sát đ u đ c cô gái chính hi u “Hà lam linh” tr l i b ng m t ch “không” đ t khoát: không cha, không m , không gi y t , không s thông hành, không th căn c c, k c “không bi t” b ng cách nào mà mình đã l t vào Na uy cũng nh “không nh ” mình đã r i Vi t nam lúc nào và đã đi qua nh ng thành ph nào tr c khi đ n Na uy. V i cô gái, cái gì cũng “không nh , không bi t”. Ngay c tác gi c a bào thai cô đang mang trong ng i, cô cũng nói là “không bi t” luôn.

S ph n c a cô gái c m ch c trong tay là s b tr c xu t v Vi t nam.

Tác gi c a bài báo ghi l i c m xúc c a ng i thi u n thông đ ch viên nh sau: “Di m c m th y xót xa trong lòng. C m giác g m nh m t b n th ng nay bi n thành m t c m giác ân h n. Di m nghĩ đ n thân ph n chính mình-s đ mình s ng nh n nh đ c, bu i sáng đ ng bán nhà thu c tây, bu i chi u đi nh y Aerobic, lâu lâu đi thông đ ch l y ngo i tài mua son ph n không

c n ăn c p...là vì cha m mình đã ch n đ c con đ ng đúng ý nguy n: t i m t n i có th l ng thi n mà s ng đ c. Không, không ph i cha m ch n. Đó là Tr i ban. Ba ch c năm nay, bây gi “Kho Tr i” đã khóa. N u cha m nà ng ch m chân, không ch ng gi này Di m cũng là m t ng i m mi ng b ng câu “không bi t” và không t làm b t c vi c gì đ sinh t n.

L i đ ng lúc cô c nh sát nói chuy n v i bà gác tù, Di m phá chút qui c thông đ ch, đ a tay b t bàn tay m m và m c a Vân, chúc may m n và an i vài câu. Vân t ra c m đ ng. Cu i cùng, nghĩ t i mai m t Vân lên máy bay v Vi t nam, Di m ái ng i h i:

“Li u ng i l ng thi n có s ng đ c Vi t nam không?”

Cô gái h i i: “N ng thi n nà cái gì?” (Đàn Chim Vi t.info, 24/11/11)

“L ng thi n là cái gì?” trong m t ch đ mà m i quy n c b n đ u b chà đ p, nhi u ng i đã m t h t m i s , ngay c m t chút l ng thi n cũng không còn. V i h , nguyên t c đ o lý n n t ng “i hi n g p lành” mà ng i x a truy n l i cũng ch ng còn có giá tr . Trong m t xã h i vô c m, càng i hi n, t c càng c g ng s ng l ng thi n, thì l i càng b thua thi t và m t mát. Đó là kinh nghi m đau xót nh t mà có l nhi u ng i Vi t nam ngày nay đang n m tr i. Có l vì i hi n mà ch ng g p lành cho nên nhi u ng i cũng đành s ng theo ph ng châm c a m t tri t gia hi n sinh nào đó: “Trong m t th gi i gian l n, ai không gian l n là đ chó má.” Đ i gì ph i làm ng i l ng thi n đ ch chu c l y nghèo kh và ngay c tù đày.

V y thì s ng l ng thi n đ đ c gì?

Tôi nh l i câu chuy n đã nghe t thu nh : “Trong m t chuy n vi hành, m t ông vua n cho đ t m t t ng đá l n gi a đ ng và n p vào m t b i cây bên đ ng đ xem ai s chuy n t ng đá đi h u giúp cho s đi l i c a ng i khác không b c n tr . Su t c bu i sáng, r t nhi u ng i qua l i trên con đ ng, nh ng t t c đ u tìm cách né tránh t ng đá đ ti p t c cu c hành trình riêng c a mình. Ch ng có ai nghĩ đ n chuy n đ y t ng đá sang bên l đ ng i đi sau không g p ch ng ng i.

Mãi đ n tr a m i có m t ng i đ ng l i. Đó là m t ng i nông dân đang vác trên vai m t gánh

ng. Trông thấy tặng đá c&#n đ&#ng, ông l&#ng l&#ng đ&#t gánh xu&#ng và ra s&#c đ&#y tặng đá sang m&#t bên. Và ng&#i nông dân h&#t s&#c ng&#c nhiên khi nhìn thấy bên đ&#i tặng đá có m&#t cái túi. M&#túi ra, ông thấy cái túi đ&#ng toàn nh&#ng đ&#ng ti&#n vàng và m&#t m&#nh gi&#y trên đó có giòng chữ: “Túi ti&#n vàng này là phạm tội ngạo mạn dành cho nh&#ng ai đ&#p đ&#c tặng đá này, vì đó là ng&#i nghĩ đ&#n l&#i ích chung.” (Francis Xavier, the World’s Best Inspiring Stories, Jaico Publishing house 2009)

Bài học đ&#n gi&#n nh&#t th&#ng đ&#c thầy cô c&#a tôi rút ra là: b&#t c&# nghĩa c&# nào cũng đ&#u đ&#c m&#t phạm tội ngạo mạn và dĩ nhiên, ai cũng đ&#c khuyến khích đ&# làm nghĩa c&# h&#u đ&#c th&#ng, “không đ&#c đ&#i này thì cũng đ&#i sau”. Tuy trung, nh&#ng bài học rút ra từ câu chuyện đã không giúp tôi thoát khỏi cái ý niệm thông th&#ng v&#s&# công b&#ng đ&#c cô đ&#ng trong nguyên tắc: “Tôi cho b&#n là đ&# b&#n cho l&#i”. Ng&#i Việt nam đ&#n từ l&# công b&#ng y b&#ng câu: “Có qua có l&#i m&#i to&#i lòng nhau”. M&#t m&#c đ&# nào đó, khi nguyên tắc này đ&#c tri&#t đ&# áp đ&#ng, thì nhân lo&#i cũng đã đ&#c xem là ti&#n b&# l&#m r&#i. Trong nhi&#u tr&#ng h&#p, quan h&# gi&#a các qu&#c gia cũng nh&# gi&#a ng&#i v&#i ng&#i có khi v&#n ch&#a th&#a m&#n đ&#c đòi h&#i “có qua có l&#i” y. Xem m&#i ph&#c v&# nh&# đ&#u đ&#ng nhiên mà ng&#i khác ph&#i làm cho mình ho&#c ch&#ng bao gi&# thấy đ&#c mình mang &#n ng&#i khác không ph&#i là m&#t thái đ&# hi&#m có. Trong cu&#c s&#ng, không nh&#ng chúng ta g&#p nhi&#u k&# vô &#n, ăn cháo đá bát ho&#c có khi ph&#i r&#i vào m&#t xã h&#i trong đó hai ti&#ng “cảm &#n” đã trở thành m&#t th&# “t&#ng” mà l&#m khi còn ph&#i ng&#m đ&#ng nu&#i cay vì cái c&#nh “làm &#n mà b&# báo oán”. Việt nam mình đã ch&#ng nói m&#t cách m&#a mai: “C&#u nhân nhân oán, c&#u v&#t v&#t &#n” sao!

Nhân ngày L&# T&# &#n c&#a ng&#i M&# đ&#o cu&#i tháng 11 v&#a qua, tôi đã làm m&#t cu&#c “xét mình” và nh&#n thấy mình đã “vô &#n” v&#i r&#t nhi&#u ng&#i. Nghĩ nh&# thấy cho nên tôi cũng ch&#ng thấy mình có quy&#n trách móc ai v&#s&# b&#i b&#c c&#a h&#. V&#i tôi, “tình đ&#i đen b&#c” th&#ng là m&#t thách đ&# cho s&# tr&#ng thành nhân cách. Tôi ch&# thấy mình là “ng&#i” h&#n khi làm đ&#u thi&#n, khi trao tặng “mà không đ&# cho tay trái bi&#t vì c&# tay ph&#i làm”. Tôi ch&# thấy mình l&#n thêm trong nhân cách khi làm vi&#c thi&#n m&#t cách vô v&# l&#i, nghĩa là không “nh&#m” đ&#n m&#c đích l&#i l&#c cho đ&#i này hay đ&#i sau, cũng không vì s&# m&#t s&# “tr&#ng ph&#t” nào ngoài tòa án c&#a l&#ng tâm và không ch&# đ&#i m&#t phạm tội ngạo mạn khác là thấy mình đ&#c t&# do h&#n: t&# do khỏi ti&#n b&#c, quy&#n l&#c và m&#i th&# bã danh v&#ng h&#o huy&#n trong cu&#c đ&#i này.

“Thi ân b&#t c&#u báo” có l&# là m&#t thách đ&# m&#i cho tôi đ&# tôi luôn thấy t&#nh h&#u tránh xa n&#n đ&#ch “vô c&#m”.

Chu Th&#p